

Projektbeskrivelse – Fælles Test- og Udviklingscenter for Velfærdsteknologi

Indledning

Samskabelse og brugerdreven innovation er kommet mere i fokus, og metoderne er afprøvet i forskellige sammenhænge – både i privat, offentlig og OPI-regi. I Viborg ønsker vi at samskabe på tværs af sektorer og sammen med vores borgere med fysiske eller psykiske udfordringer.

Brugergruppen har et stærkt ønske om at få et liv, hvor de både har friheden til og muligheden for at leve et så selvstændigt liv som muligt. Indledende forsøg i forarbejdet til fælles test- og udviklingscenter har vist, at der kan genereres ideer til nye produkter og services med et stort potentiale for at forbedre deres livskvalitet. Dette øger borgernes mulighed for at blive selvhjulpne og dermed give dem frihed til at leve så selvstændigt og aktivt som muligt.

I en treenighed bestående af det kommunale sundhedstilbud, det regionale sundhedstilbud og erhvervslivet ønsker Viborg Kommune, Hospitalsenhed Midt, VIBORGegnens Erhvervsråd (VER) og Center for Industri (CFI) sammen at udvikle et Fælles Test- og Udviklingscenter for Velfærdsteknologi, der tager udgangspunkt i brugergruppen og dennes behov og ønsker.

Det unikke ved det Fælles Test- og Udviklingscenter for Velfærdsteknologi er, at det bygger på:

- Samskabelse fra behovsbaseret idégenerering til salg af produkter og services
- Samskabelse mellem borgere, Viborg Kommune, Hospitalsenhed Midt, CFI, VER og virksomhederne som primære parter og i samarbejde med en række samarbejdspartnere (herunder vidensinstitutioner, Medtech Innovation Consortium (MTIC) m.fl.)

Centrets væsentligste formål er både at understøtte brugerne med innovative løsninger samt at skabe nye virksomheder og nye produkter til markedet.

Formål

At udvikle et test- og udviklingstestcenter, der bygger på brugerdreven innovation gennem samskabelse.

At udvikle og afprøve treenighedsmodellen for samarbejde og samspil mellem det kommunale sundhedstilbud, det regionale sundhedstilbud og erhvervslivet.

Mål

At skabe nye produkter, der kan hjælpe borgerne, eksempelvis kørestolsbrugere og andre med fysiske eller psykiske udfordringer, til et mere selvstændigt og aktivt liv og dermed bidrage til øget livskvalitet – mere sundhed i det nære.

At skabe værdi for de virksomheder, der ønsker at bruge centret gennem udvikling af nye produkter eller services.

Delmål

At udvikle og afprøve processer, der inddrager brugere, fagprofessionelle, studerende, forskere og virksomheder i et innovativt samarbejde.

At udvikle en bæredygtig forretningsmodel for test- og udviklingscentret.

Målgrupper

Primære målgruppe

Virksomheder, CFI, VER, iværksættere, lokale og regionale brugere med fysiske eller psykiske udfordringer, Hospitalsenhed Midt, Viborg Kommune.

Sekundære målgruppe

Sundhedssektoren, studerende, universiteter, vidensinstitutioner, kørestolsbrugere og borgere med fysiske og psykiske udfordringer nationalt og internationalt, erhvervsfremmeaktører, samarbejdspartnere (f.eks. MTIC, Welfare Tech og CoLab).

Lignende initiativer

MTIC er etableret som et regionalt initiativ for at øge innovationsgraden af de offentlige sundhedsløsninger inden for 4 områder: Aldring og demens, forebyggelse og indlæggelse, rehabilitering samt overgange mellem sundhedssystemer. MTIC arbejder også med 'brugerne' i form af virksomhederne og deres forståelse for brugernes behov. MTIC har primært fokus på at udvikle produkter med sygehusene som direkte kunder. Det betyder, at de involverede virksomheder især findes blandt leverandører til sygesektoren.

Welfare Tech er en national klynge af virksomheder inden for sundhedssektoren placeret i Odense. Welfare Tech arbejder med udvikling af sundhedsløsninger og teknologier, men brugerne indgår ikke som en del af udviklingsprocessen.

CoLab Denmark har til formål at tilbyde udviklingslaboratorier for virksomheder, der ønsker at udvikle velfærdsteknologi i Region Syddanmark. Laboratorierne er placeret på Region Syddanmarks hospitaler. Brugere kan her indgå som en del af processen, og de supporterende medarbejdere er placeret hos Syddansk Universitet. CoLab står også til rådighed for kommunerne i Region Syddanmark.

Markedsanalyse

Antallet af virksomheder med leverancer af velfærdsteknologi er stigende. Der skønnes at være ca. 20.000 private arbejdspladser inden for velfærdsteknologisektoren, og heraf er de ca. 4.000 i Region Midtjylland. I Region Midtjylland er der 100 – 125 virksomheder, som er særligt interessante for et fælles test- og udviklingscenter for velfærdsteknologi. Der er primært tale om mindre virksomheder med mindre end 20 ansatte. Derudover er der mange iværksættervirksomheder og en del virksomheder, som ikke har velfærdsteknologi som eneste forretningsområde. Bilag A og B indeholder en analyse af markedet og en virksomhedsscreening.

Periode

3 år med start pr. 1/9 2017 eller snarest derefter.

Aktiviteter

1. Ansættelse af projektleder og opgaver (pr. 1/9 2017 eller snarest derefter)
 - Projektlederen skal have erfaring med samskabelse og innovation med det private erhvervsliv samt meget gerne erfaring med OPI.
 - Projektlederen skal have gode proceskonsulentkompetencer og være målrettet og resultatorienteret.

- Projektlederen skal være god til at netværke og skal have et allerede etableret bredt netværk, så dette ikke først skal opbygges efter ansættelse.
 - Projektlederen får til opgave at søge midler til projekter, der kan fremme projektets formål i samarbejde med den primære målgruppe.
2. Finde og udvikle de fysiske rammer for den brugerdrevne innovation
- De fysiske rammer skal kunne fungere til de ønskede udviklingsprocesser. Det vil sige skabe trykthed for både erhvervslivet og brugerne og samtidig fungere effektivt i forhold til en innovativ udviklingsproces. Der vil derfor være behov for både hjælpemidler, teknologi og fysiske rammer/lokaler, adgangsforhold mv., som understøtter anvendelsen og stimulerer det kreative innovationsforløb og den efterfølgende udviklingsproces.
 - Ovennævnte er tænkt som base for test- og udviklingscentret, men der vil også være behov for en rejseholdsfunktion, hvor centret skal udfolde sit virke på en brugerlokation.
3. Udvikle og afprøve processer, der kan udvikle nye produkter, løsninger og services i samspil mellem erhverv, sundhedssystemet og slutbrugere
- For at kunne skabe det optimale udviklingsforløb til afprøvning af processer, skal udviklingsforløbene og deres karakteristika løbende dokumenteres med det formål at kunne optimere på processerne og skabe et grundlag for evalueringerne. Selve dokumentationsprocessen må ikke være tidskrævende, men let at gennemføre.
 - Det er vigtigt at få gennemført mange kvalificerede udviklingsforløb, da projektperioden udgør læringsperioden til at udvikle en eller flere forretningsmodeller, der skal lede frem til et økonomisk bæredygtigt center.
 - Inddragelse af studerende og forskere fra universiteter og andre vidensinstitutioner skal bidrage til udvikling og afprøvning af processerne samt bidrage med innovative ideer og tilgange gennem forskning og projekter. Her kan der være tale om både levering af viden (f.eks. forskningsresultater og teknologi) og om deltagelse i centrets aktiviteter og forløb/projekter (f.eks. empiri og involvering af studerende).
4. Udvikle en bæredygtig forretningsmodel for centret efter hvile-i-sig-selvprincippet
- Jf. pkt. 3 vil der være en løbende balancegang mellem at afprøve erhvervslivets betalingslyst i forhold til alle delelementer i et udviklingsforløb på en måde, så et forløb både er forretningsmæssigt interessant for erhvervslivet og relevant for brugerne at deltage i.
 - Det skal afklares med brugerne, hvordan de ønsker at indgå i et udviklingsforløb sammen med erhvervslivet.
 - Universiteter og andre vidensinstitutioner vil, som i pkt. 3, bidrage med ny viden indholdsmæssigt og processuelt gennem involvering af studerende og forskere.
5. Etablere samarbejde med og mellem MTIC, CoLab, Welfare Tech og lignende initiativer i f.eks. Nordjylland med henblik på at dele hinandens erfaringer og netværk
- Eftersom der parallelt arbejdes med at optimere/udvikle nye brugerdrevne innovationssamarbejder hos andre aktører, er det vigtigt, at der indgås et samarbejde med disse, så læringsprocessen frem mod et økonomisk bæredygtigt center bliver så kort som muligt. Det forudsætter, at de forskellige projekter deler viden og erfaringer med hinanden.

De forskellige initiativers tilgang til innovation vil samtidig give aktørerne en bredere platform at arbejde ud fra.

6. Understøtte etableringen af nye iværksættere gennem fundraising, rådgivning og forretningsservices
 - Centeret forventes både at tiltrække en del iværksættere, som ser en mulighed for at få afprøvet deres idé, og etablerede virksomheder. De største innovationer kommer ikke altid fra de største virksomheder, da deres lyst til at agere risikoorienteret bliver mindre, desto højere grad den skal forrente en investeret kapital. Ligeledes falder innovationsaktiviteten til tider i takt med alder og størrelse. Det forventes, at en del af brugerne kan bidrage med ideer til nye spændende produkter, der kan afhjælpe deres situation.
 - Der forventes en positiv afledt effekt af centrets aktiviteter - et iværksætermiljø med nærhed til test- og udviklingscentret. Et miljø som vil arbejde reversibelt og bestyrke centrets aktiviteter og virke (kendt fra Arsenalet, Agro Business Park, CFI mv.). I de sammenhænge skal der kunne ydes rådgivning, fysisk etablering, underliggende forretningsservices. Samtidig må det forventes, at der skal hentes fremmed kapital ind for at kunne realisere projekterne. Den del skal projektet have indtænkt som en integreret del fra starten. Der bør derfor indgås samarbejde med lokal erhvervsfremme, et iværksætermiljø og Væksthus Midtjylland.
7. Skabe innovationsnetværk for virksomheder, kommuner og hospitalsenheder
 - De virksomheder, der ønsker at deltage, skal forsøges tilknyttet til centret, bl.a. ved at formidle resultaterne i en form, der gør, at virksomhederne får lyst til at prøve yderligere samarbejder/forløb i centret, herunder mulighed for at møde hinanden i nye samarbejdsmodeller og processer med henblik på at udvikle nye produkter mm.
 - I tæt samarbejde med CFI (og VER) skal test- og udviklingscentret forsøge at etablere relationer og netværk, som stimulerer ovennævnte aktive virksomhedsdeltagere.
 - Centret skal stille sig til rådighed for andre kommuner og hospitalsenheder, der ønsker at være med i netværket. Der skal udvikles en finansieringsmodel for de kommuner og hospitalsenheder, der ønsker at indgå i centrets aktiviteter. I et tæt samarbejde med Viborg Kommune og Hospitalsenhed Midt skal test- og udviklingscentret etablere relationer og netværk til andre kommuner og hospitalsenheder, som stimulerer disse til også at indgå i samarbejdet.
8. Etablere en platform af og for brugere med henblik på fastholdelse
 - Idet fælles test- og udviklingscentret samt dets aktiviteter er afhængige af bidrag og involvering af slutbrugerne, er det vigtigt at implementere aktiviteter, der sikrer fastholdelse af og engagement fra denne gruppe.
 - Det ønskes, at brugerne føler ejerskab for centret, samt at de fungerer som ambassadører for centret og bidrager til involveringen af øvrige brugere.
 - Som del af fastholdelsen af og involveringen af brugerne kan det overvejes, om der kan implementeres en form for aflønning, da nogle af brugerne vil komme til at bidrage med en del tid både i forhold til udviklingen af produkter/services samt test af disse.

Organisering

Som noget nyt i forhold til de øvrige innovationsprojekter på sundhedsområdet forankres projektlederen tæt på treenigheden bestående af henholdsvis det kommunale sundhedstilbud og det regionale sundhedstilbud samt erhvervslivet.

Projektlederen refererer til en styregruppe om projektets fremdrift og overholdelse af budgettet. Projektlederen får til ansvar at gennemføre projektet ud fra den overordnede projektbeskrivelse sammen med ressourcepersoner fra Hospitalsenhed Midt, Viborg Kommune, CFI og VER.

Projektlederen vil sammen med styregruppe foretage en årlig evaluering af centrets aktiviteter og udvikling.

Organisationsplan vedlægges som bilag (afventer endelig udarbejdelse).

Forskellige former for organisering – Aktieselskab A/S, Anpartsselskab Aps, Interessentskab I/S og forening med samarbejdsaftale – blev diskuteret i styregruppen for Fælles Test- og Udviklingscenter på mødet den 1. februar 2017, hvor der var enighed om, at organisering af en forening med samarbejdsaftale var den bedste løsning.

Immaterielle rettigheder er for nuværende ikke diskuteret og behandlet, men reglerne og omstændighederne i forhold til disse skal afklares og besluttet inden test- og udviklingscentrets opstart.

Økonomi

Etableringsudgifter i forbindelse med f.eks. udarbejdelse af aftale om immaterielle rettigheder og andre juridiske dokumenter er ikke medregnet i nedenstående budget.

Udover nedenstående budget skal Viborg Kommune og Hospitalsenhed Midt påregne ressourceudgifter i forbindelse med inddragelse af medarbejdere i udviklingsforløb og diverse processer.

Det kan overvejes løbende at søge andre midler som f.eks. Horizon 2020.

Udgifter pr. år	DKK
Personaleudgifter (projektleder)	750.000
Kørsel mm.	60.000
Aktiviteter	150.000
Eksterne ydelser, materialer mm.	350.000
IT, sekretariat, husleje mm.	250.000
Evaluerings	50.000
Total	1.600.000

Finansiering pr. år	DKK
Viborg Kommune	600.000
Hospitalsenhed Midt	600.000
CFI + VER (timer)	200.000
Virksomheder	200.000
Total	1.600.000

110517